

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Педагогічний факультет
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
шифр і назва

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
шифр і назва

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методологічні підходи до організації історико-педагогічних досліджень
Освітня програма	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий)
Статус дисципліни	нормативна
Курс/семестр	I / I
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/

2. Опис дисципліни

Дисципліна забезпечує набуття студентами знань у галузі педагогіки та історико-педагогічних досліджень, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, ознайомлення зі структурою й основними показниками сформованості дослідницької діяльності, отримання знань, умінь та навичок в організації та проведенні досліджень, формування зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності випускників до трудової діяльності.

Мета та цілі курсу

Мета: Основною метою вивчення дисципліни є висвітлення теоретичних основ і питань технології науково-дослідної історико-педагогічної діяльності, тобто теоретичного та практичного підґрунтя для формування фахових знань і вмінь майбутнього дослідника в умовах закладу вищої освіти.

Завдання:

- ознайомити здобувачів ступеня доктора філософії з основами науки;
- розглянути шляхи розвитку історико-педагогічних досліджень;
- навчити організовувати навчальну та дослідницьку діяльність, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби;
- ознайомити зі змістом історико-педагогічних досліджень, їх оформленням відповідно до чинних вимог МОНУ;
- розкрити структуру історико-педагогічних досліджень, оптимального проведення експериментальної частини.

Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі освіти у процесі професійної та дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 2. Здатність до розуміння предметної області, професійної діяльності за спеціальністю, генерування нових ідей при розв’язанні дослідницьких завдань.

ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо, на основі дотримання у фаховій діяльності етичних міркувань професійної етики, міжкультурної толерантності, з дотриманням норм академічної доброчесності.

ЗК 7. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, формулювати власну світоглядну позицію до отриманої інформації.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 6. Здатність апробувати, презентувати, впроваджувати та екстраполювати результати наукових досліджень у педагогічну практику.

СК 7. Здатність дотримуватися етики досліджень, норм академічної доброчесності у наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі загальної педагогіки, історії педагогіки та на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв’язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 5. Уміти започатковувати, планувати, реалізовувати та коригувати послідовний процес наукового дослідження, демонструвати дослідницькі навички у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки з дотриманням належної академічної доброчесності.

ПРН 8. Прагнути до безперервного саморозвитку та самовдосконалення; кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях; володіти здатністю до презентації наукового доробку у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
Лекції		20	
семінарські заняття / <u>практичні</u> / лабораторні		10	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс	Нормативний / Вибірковий
I	011 Освітні, педагогічні науки	перший	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Лекція	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Викладач як дослідник педагогічного процесу Сутність поняття «науково-дослідницька робота», «науково-дослідницька діяльність». Видатні педагоги про роль педагогічного дослідження в роботі вищої школи. Роль викладача у розв'язанні існуючих проблем наукової роботи в історико-педагогічному аспекті. Основні положення «Закону про вищу освіту» з даного питання і вимоги до викладача.	2 год		4 год
<i>Тема 1.</i> Основні напрями активізації науково-дослідної роботи в університеті.		2год	4 год
Тема 2. Класифікація наукових теорій. Зміст і організаційна структура наукових досліджень в Україні. Сутність поняття «наука», «наукові теорії», їх класифікації. Організаційна структура наукових, історико-педагогічних досліджень в Україні. Діяльність НАН як головного наукового центру України, галузевих наукових установ,	2 год		4 год

особливості діяльності Національної Академії педагогічних наук України. Характеристика паспортів педагогічних досліджень.			
<i>Тема 2.</i> Види наукових робіт, їх загальна характеристика.		2 год	4 год
<i>Тема 3.</i> Організація науково-дослідної роботи в класичному університеті. Проблеми науково-дослідної роботи в класичному університеті як складової підготовки майбутнього фахівця. Система науково-дослідницької роботи із фаху. Основні напрями активізації науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти в класичному університеті. Особливості організації НДР історико-педагогічного спрямування.	2 год		4 год
<i>Тема 4.</i> Сучасні методологічні аспекти організації історико-педагогічних досліджень. Умови розвитку науки і досягнення значущих результатів є її методологічна озброєність. Сутність поняття «методологія» як вчення про науковий метод пізнання, а також систему методів. Функції методології науки, сутність поняття «методологічна свідомість», «методологічна культура» кваліфікованого фахівця сфери науки й освіти. Рівні методології.	2 год		4 год
<i>Тема 3.</i> Методологічні засади історико-педагогічних досліджень у вищої освіти.		2 год	4 год
<i>Тема 5.</i> Конкретно наукова методологія історико-педагогічних досліджень. Специфічні підходи та принципи. Підходи у сучасній педагогіці Основні вимоги до проведення історико-педагогічного дослідження.	2 год		4 год

Особливості виконання наукових робіт з історії педагогіки.			
Тема 6. Логіка і методи історико-педагогічного дослідження. Значення наукових досліджень для розв'язання проблем історії педагогіки взагалі та в період реформування освіти зокрема. Неоднозначність їх перебігу; неповторність педагогічних/ історико-педагогічних процесів; багаторазові спостереження для об'єктивних висновків.	2 год		4 год
Тема 7. Послідовність і етапність проведення історико-педагогічного дослідження. Організація наукового дослідження, ознайомлення зі складовими наукової роботи, її етапами. Шляхи удосконалення результатів науково-дослідницької діяльності.	2 год		4 год
Тема 4. Наукове обґрунтування історико-педагогічного дослідження, об'єкт, предмет, завдання дослідження, його практичне значення, актуальні аспекти подальшого наукового пошуку відповідно до теми дослідження здобувача.		2 год	4 год
Тема 8. Педагогічний досвід як важлива складова науково-пошукової роботи дослідника історико-педагогічних проблем. Суть поняття «передовий педагогічний досвід викладача», «наукові школи». Форми вивчення й узагальнення досвіду викладача з різних галузей педагогічної науки як системи.	2 год		4 год
Тема 9. Підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників в історико-педагогічних дослідженнях.	2 год		4 год

Види підвищення кваліфікації педагогічних/науково-педагогічних кадрів різних регіонів України у різні часові періоди. Форми творчого та вмотивованого підвищення кваліфікації педагогічних/науково-педагогічних кадрів в Україні.			
Тема 10. Персоналістичний дискурс історико-педагогічних досліджень. Персоналія як напрям історико-педагогічних досліджень. Творчі біографії як окремий предмет історико-педагогічного дослідження. Особливості висвітлення теоретичного та практичного доробку окремих особистостей в контексті історичних подій.	2 год		4 год
Тема 5. Історико-педагогічні погляди науковців з теми наукового дослідження здобувача.		2 год	4 год
ВСЬОГО	20 год	10 год	60 год

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	
Семінарське/практичне заняття	15
Самостійна робота	15
Індивідуальне/творче завдання	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

1. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття)). *Освіта*. 1993. №44.
2. Закон України «Про освіту». Київ, 1991. 64 с. [*електронний ресурс*] // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
3. Закон України «Про вищу освіту» від 2014 р. *Закон України «Про вищу освіту»* від 01 липня 2014 р. [*електронний ресурс*]: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
- 3а. Національна доктрина розвитку освіти. *Педагогіка і психологія професійної освіти*. 2002. № 2. С.9-22.
- 3б. Конституція України [*електронний ресурс*] // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
- 3.в. Закон України "[Про наукову і науково-технічну діяльність](#)" Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 12, ст.165), [*електронний ресурс*] // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>
4. Азаров Ю. Студент: возможности личного роста. *Высшее образование в России*. 2002. № 1. С. 50-57.
5. Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи: *Навчальний посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів*. Київ: Форум, 2000. 270 с.
6. Атаманчук П.С. Виконання курсових, дипломних та магістерських робіт. Кам'янець-Подільський державний педагогічний університет, 2001. 24 с.
7. Ашмарин Б.А. Методика педагогических исследований в физическом воспитании. Москва: Наука, 1972. 152 с.
8. Бабанский Ю.К. Проблемы повышения зффективности педагогических исследований. Москва: Просвещение, 1982.
9. Безлюдний О.І. та ін. Магістерська робота у педагогічному вузі: *Посібник для студентів-магістрантів*. Київ: Науковий світ, 2000. 117 с.
10. Березина В.Г. Этика и культура научной работы. Несколько советов молодым исследователям, вступающим в науку. Санкт-Петербургский государственный университет. СПб., 1999. 34 с.
11. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень. Київ: Вища школа, 1997. 271с.
12. Борисов В.В. Формування готовності вчителя до дослідницької педагогічної діяльності в умовах поетапної підготовки студентів педагогічного вузу: *Автореф... к.п.н.* Київ: Український державний педагогічний університет ім. М.П.Драгоманова, 1997. 22 с.
13. Бурчин М.Н. Введение в современную точную методологию науки: структуры систем знаний. Москва, 1994. 120с.
14. Буряк В. Формування методологічної культури майбутнього вчителя. *Рідна школа*. 2005. № 2. С.3-7.
15. Гончаренко С.У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень. *Педагогіка і психологія*. 1993. Ч. 1. С. 11-23.
16. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ: Либідь, 1997. 374 с.
17. Введение в научное исследование по педагогике. *Учебное пособие для студентов педагогических институтов* / Ю.К.Бабанский, В.И.Журавлев, В.К.Розов и др.; Под ред. В.И.Журавлева. Москва: Просвещение, 1988. 239 с.
18. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. Київ, 2004. С.242.
19. Гершунский Б.С. Прогностические методы в педагогике. Киев: В. школа, 1994. 207с.

20. Гончаренко С. Педагогічний процес з погляду «філософії ХХІ ст.». *Шлях освіти*. 2005. №1. С.2-7.
21. Гончаренко С. Про критерії оцінювання педагогічних досліджень. *Шлях освіти*. № 1. 2004. С.2-6.
22. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ, 1997. 376 с.
23. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти. *Монографія*. Київ, 2004. 243 с.
24. Добров Г.М. Наука о науке. / Отв. ред. Н.В. Новиков. 3-перероб. Київ: Наук, думка, 1998. 304с.
25. Дьяченко М.И. Краткий психологический словарь: Личность, образование, самообразование, профессия. Минск., 1998. 399 с.
26. Завгородня Т.К., Прокопів Л.М., Стражнікова І.В. Методологія та технологія педагогічних досліджень. *Навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ: «НАІР». 2014. 75 с.
27. Завгородня Т., Стражнікова І. Проблеми окремих напрямів виховання у науково-педагогічних дослідженнях Західного регіону України: історіографічний аспект. *Людинознавчі студії. Серія «Педагогіка»*. 2016. №2/34. С.66-74.
28. Завгородня Т.К. До проблеми методологічної основи персоналістичного напрямку історико-педагогічних досліджень. 2016. *Електронний ресурс*. Режим доступу [cnference.ru.if.ua].
29. Кічук Н.В. Сучасному вчителю-досліднику. *Навчально-методичний посібник*. Одеса, 1994. 46 с.
30. Кічук Н.В. Формування творчої особистості вчителя. Київ, 1991. 96 с.
31. Кловак Г. Методика підготовки і захист дипломних робіт. *Навч.-метод. посібник*. Київ: Наук. Світ, 2002. 84 с.
32. Князян М.О. Самостійна робота як засіб формування дослідницької спрямованості особистості студента: *Навчальний посібник*. Одеса, «Принт-майстер», 2005. 176 с.
- 32а. Князян М.О. Самостійно-дослідницька діяльність майбутнього педагога: структура, функції, засоби активізації. *Навчальний посібник*. Ізмаїл: Сміл, 2006. 136 с.
33. Коджаспирова Г.М. Педагогический словарь. Москва, 2001. 176 с.
34. Кочетов А.И. Культура педагогического исследования. 2 испр. и доп. Минск.: Ред. журн. «Адукация и вихование», 1996. 114с.
35. Краснобокий Ю.М. Словник-довідник науковця-початківця. Київ: Науковий світ, 2000. 83 с.
36. Кремень В.Г. Філософія освіти ХХІ століття. *Педагогіка і психологія*. 2003. № 1 (XXXVIII). С.6-16.
37. Кузин Ф.Л. Магистерская диссертация: Методика написания, правила оформления и порядок защиты. *Практ. пособие для студ.-магистрантов*. Москва: Ось-89, 1997. 304с.
38. Курсовые и дипломные работы по педагогике / Сост. М.Д. Юричев. Самара: Самарский университет, 2001. 15 с.
39. Курсові і дипломні роботи студентів у системі роботи з науковою літературою. *Методичні вказівки до написання курсових, дипломних робіт для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання* / Л.М. Двірна (уклад.); Черкаський інженерно-технологічний інститут. Черкаси: ЧУТУ, 2000. 16 с.
40. Леонтович А.В. Модель научной школы и практика организации научно-исследовательской деятельности учащихся. *Развитие исследовательской деятельности учащихся: методический сборник*. Москва: Народное образование, 2001. С. 38-47.
41. Леонтьев А.Н. Деятельность. Сознание. Личность. Москва, 1975. 304 с.

42. Логинова Н.А. Феномен ученичества: приобщение к научной школе. *Психологический журнал*. 2000. Том 21. № 5. С. 106-111.
43. Лудченко А.А. и др. Основы научных исследований. *Учеб. пособие*. Київ: Знання, 2000. 114 с.
44. Лушников А.М. Научно-исследовательская работа и профессиональная подготовка будущего учителя. *Советская педагогика*. 1974. № 7. С. 87-91.
45. Макаревич В.Н. Игровые методы в социологии: теория и алгоритмы. Москва: МГУ, 1994. 168с.
46. Максимов В.Г. Педагогическая диагностика в школе. Москва: Академія, 2002. 272 с.
47. Максимова В.Н. Акмеологическая теория в контексте проблемы качества образования. *Педагогика*. 2002. № 2. С.9-14.
48. Маркова А.К. Психологические критерии и ступени профессионализма учителя. *Педагогика*. 1995. № 6. С.55-63.
49. Марченко Г.В. Вступ до професії: Модульний курс. Горлівка: Видавництво ГДПШМ, 2007. 164 с.
- 49а. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики / Перевод с англ. А.М.Татльдаевой. Спб., 1997. 430 с.
50. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі. *Навчальний посібник* / С.У.Гончаренко, П.М.Олійник, В.К.Федорченко та ін.; За ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. Київ, 2003. 323 с.
51. Методы системного педагогического исследования / Под ред. Н.В. Кузьминой. Ленинград, 1980. 172 с.
52. Мороз І.В. Структура дипломних, кваліфікаційних робіт та вимоги до їх написання, оформлення і захисту. Київ, 1997. 56с.
53. Навчальний процес у вищій педагогічній школі. *Навчальний посібник* / О.Г.Мороз, В.О.Сластьонін, Н.І. Філіпенко та ін.; О.П. Мороз (ред.); Національний пед. ун-т ім. М.П.Драгоманова. Київ: НПУ ім. МЛ.Драгоманова, 2001. 338 с.
54. Научно-исследовательская работа студентов. *Учебное пособие по курсу «Научно-исследовательская работа студентов»* / Сост. Б.Н.Бальзамов и др. Харьков., 1978. 95 с.
55. Научно-исследовательская работа студентов вузов Литовской ССР (Опыт и методические рекомендации) / Отв. Ред. проф. И.Мацкевичюс. Вильнюс: Вильнюсский гос. ун-т, 1981. 136 с.
56. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології. *Навчальний посібник*. Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2000. 368 с.
57. Організація соціологічних досліджень. Київ, 1995. 44 с.
58. Основы научных исследований. *Учеб. для техн. вузов* / Под ред. В.И. Кругова, В.В. Попова. Москва: Высш. шк., 1989. 400с.
59. Первой В.П. Теория и методы науки (сущность, особенности и структура научного познания). Лекция. Москва: Московская академия МВД России, 2000. 42 с.
60. Пидкасистый И. Самостоятельная познавательная деятельность школьников в обучении: Теоретико-экспериментальное исследование. Москва: Педагогика, 1980. 240 с.
61. Побірченко Н.С. Курсові роботи з педагогіки. *Методичні рекомендації*. Умань: УДПУ, 1997. 20 с.
62. Приходько П.Т. Тропой науки: Советы молодому исследователю. Изд 3-е, испр. Москва: Знание, 1969. 118 с.
63. Радул В.В. Соціальна зрілість молодого вчителя. Київ, 1997. 269 с.
- 64.Ракитов А.И. Исследование научное БСЗ. 3-е изд. Москва, 1972. Т. 10. С. 542.
65. Савченко О.Я. Складові реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі. *Компетентнісний підхід у сучасній освіті:*

- світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики* / Під заг. ред. О.В.Овчарук. Київ, 2004. С.39-40.
66. Сборник методов диагностики и способов формирования профессиональных качеств личности будущего учителя: *Учебное пособие для студентов педагогических институтов* /под ред.Л.В.Кодрашовой. Кривий Ріг: КГПИ, 1993. 150с.
67. Селье Г. От мечты к открытию: как стать учеником: Пер. с англ. / Общ. ред. М.Н.Кондрашовой, И.И. Хорола. Москва, 1987. 368 с.
68. Сидоренко В.К., Дмитренко П.В. Основи наукових досліджень. Київ, 2000. 259 с.
69. Січко С. Науково-дослідна робота у школах нового типу: організація, методика, результати. *Науково-методичний посібник*. Київ: Бібліотечка «Першого вересня», 2000. 36 с.
70. Скульский Р.П. Первоначальная подготовка студентов к научно-педагогическому творчеству. *Советская педагогика*. 1974. № 7. С. 80-86.
71. Сметанський М.І. Найдъонов І.М., Холковськ І.Л. Технологія педагогічних досліджень: *навчальний посібник*. Вінниця, 1997. 31 с.
72. Справочное пособие по организации поисково-исследовательской деятельности учащихся образовательных учреждений / Сост. Н.В.Карпова и др. Псков: Псковский государственный педагогический институт им. С.М. Кирова, 2001. 45 с.
73. Сухомлинська О.В. Концепція громадянського виховання особистості в умовах розвитку української державності. *Шлях освіти*. 2002. № 3.
74. Євтух М.Б. Розвиток освіти і педагогічної думки в Україні (кінець XVIII — перша половина XIX століття): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук у формі наук. доповіді*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Київ, 1996. 70 с.
75. Єршова Л. М. Жіноча освіта на Волині. *Монографія*. Житомир: Полісся, 2006. 488 с.
76. Єршова Л.М. Історіографія дослідження виховного ідеалу у вітчизняній педагогічній теорії XIX — початку XX ст. *Педагогічний дискурс: зб. наук. праць* / гол. ред. І.М.Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2013. Вип. 15. С. 233-237.
77. Завгородня Т. Дидактична думка в Галичині (1919-1939 роки). Івано-Франківськ: Плай, 1998. 167 с.
78. Завгородня Т. Творча особистість учителя в історії педагогічної думки Галичини. *Творча особистість учителя: Проблеми теорії і практики: зб. наук. пр.* К.: НПУ, 2001. Вип. 5. С. 88-93.
79. Завгородня Т., Скоморовська І. Педагогічні засади роботи бібліотек з учнівською молоддю в Західній Україні (1919-1939 рр.). *Монографія*. Івано-Франківськ: Видавець Третяк І.Я., 2010. 244 с.
80. Завгородня Т. Підготовка вчителів для української народної школи в Галичині (1919-1939 рр.). Івано-Франківськ: Плай, 1999. 135 с.
81. Токарева Н.М. Проблеми організації науково-пізнавальної діяльності студентів. *Методика організації наукової роботи с молоддю: Матеріали міжнародного семінара, 26 жовтня 2001 в г. Кривому Різі (Україна)*. Київ: ЕУФІМБ, 2001. С. 168-172.
82. Тюрина В.А., Ващенко И.В. Основы методологии и методики научного исследования. *Учебное пособие*. Киев: ОО

«Международное финансовое агентство», 1998. 44 с.

83. Усачева И.В. Ильясов И.И. Формирование учебно-исследовательской деятельности: обучение чтению научного текста. Москва, 1986. 121 с.

84. Холодова О.М. Фрагменти методичних порад щодо організації наукової роботи (на прикладі проблемних груп економічного вузу). *Методика організації наукової роботи з молоддю: Матеріали міжнародного семінара*, 26 жовтня 2001 в г. Кривий Ріг (Україна). Київ: ЕУФІМБ, 2001. С. 179-184.

85. Храмова Г.М. Підготовка студентів к творчеської діяльності (на матеріалі УІРС по циклі педагогічеських дисциплін): *Автореф... к. п. н.* Ата-Ата, 1978. 26 с.

86. Цехмістрова Т.С. Основи наукових досліджень. Київ: Видавничий дім «Слово», 2003. 240с.

87. Цокур О.С. Педагогіка вищої школи. *Навчально-методичний посібник*. Вип.1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. А.І.Панькова. Одеса, 2002. 68 с.

88. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. *Підручник для вищих навчальних закладів*. Харківська державна академія культури. Харків, 1998. 287 с.

89. Штульман Є.А. Методологічеський апарат дослідвань. *Советська педагогіка*. 1988. № 11. С. 43-48.

90. Ядов В.А. Стратегія соціологічеського дослідвань. *Учеб. для студ. вузів*. Москва: Добросвет, 1998. 596 с.

91. Золотухіна С.Т. Розвиток теорії і практики виховуючого навчання в історії вітчизняної педагогічної думки (X-XI ст.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня док. пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки»*. Київ, 1995. 20 с.

92. Історико-педагогічні дослідження: Регіональний вимір. *Вісник Луганського нац. пед. ун-ту ім. Т.Шевченка: Педагогічні науки*. 2006. Листопад № 19, ч. II. 276 с.

93. Кіндрат Н.Б. Проблема національного і державного виховання у педагогічній теорії і практиці Галичини у міжвоєнну добу. *Українська система виховання: проблеми, перспективи*. Івано-Франківськ, 1999. С. 163-166.

94. Коковін О. Актуальність та перспективи наукових досліджень регіональних процесів рідношкільного руху. *Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність: наук. альманах*. Ч. 6 / упор. і наук. ред. Д.Герцюк, П.Сікорський. Львів: Вид-во Львів. край. т-ва «Рідна школа», 2011. С. 101-112.

95. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічне дослідження та його «околиці». *Педагогічні науки: зб. наук. пр.* Херсон, 2005. Вип. XXXX. С. 8-14.

96. Сухомлинська О.В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем. Київ: А.П.Н., 2003. 68 с.

97. Сухомлинська О. Концептуальні засади розвитку історико-педагогічної науки в Україні. *Шлях освіти*. 1999. № 1. С. 41-45.

98. Сухомлинська О. Методологія дослідження історико-педагогічних реалій другої половини ХХ століття. *Шлях освіти*. 2007. № 4. С. 6-12.

Додаткова література

1. Кошелєва Н. Українські періодичні видання як джерело вичення історії українського шкільництва в Східній Галичині наприкінці XIX - на початку XX ст. *Вісник Львівського ун-ту: Серія історична*. Львів, 1999. Вип. 2. С. 85-90.
2. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. *Курс лекцій: навч. посіб. для педвузів та університетів*. Тернопіль, 1994. 357 с.
3. Курило В.С. Критеріально-комплексний підхід до аналізу процесу розвитку освіти і педагогічної думки регіону. *Методологічні засади педагогічного дослідження. Монографія* / авт. кол.: Є.М.Хриков, О.В.Адаменко, В.С.Курило та ін.; за заг. ред. В.С.Курила, Є.М.Хрикова. Луганськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2003. С. 209-225.
4. Курило В.С. Становлення і розвиток системи освіти та педагогічної думки Східноукраїнського регіону в XX столітті: *дис... доктора пед. наук*: 13.00.01. Луганськ, 2000. 507 с.
5. Лікарчук І.Л. Професійно-технічні та середні спеціальні заклади освіти України у XX столітті. Київ, 2001. 346 с.
6. Майборода В.К., Майборода С.В. Про періодизацію розвитку професійної освіти України в XX столітті. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія*. Вип. 99. Чернівці: Рута, 2000. С. 105-110.
7. Пилип Г. М. Розвиток вищої медичної освіти в західних областях України (40-90-ті роки XX ст.): *дис... канд. пед. наук*: 13.00.01. Чернівці, 2010. 240 с.
8. Регейло І.Ю. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Україні у XX - початку XXI століття: історіографічні аспекти. *Педагогічний дискурс: зб. наук. праць* / гол. ред. І.М. Шоробура. Хмельницький: ХГПА, 2010. Вип. 7. С. 261-271.
9. Стражнікова І. Шляхи виховання творчих якостей майбутніх учителів у руслі розвитку освітніх систем (на основі сучасних досліджень). *Вісник Прикарпатського ун-ту*. Вип. L: Педагогіка. Івано-Франківськ, 2013. С. 32-36.
10. Стражнікова І. Класифікація джерельної бази та ступінь дослідженості проблеми історико-педагогічної науки Західного регіону України XX – XXI століття. *Науковий вісник Чернівецького ун-ту: Педагогіка та психологія*. 2014. № 718. С. 169-176.
11. Шайнер Г.І. Розвиток комерційної освіти на західноукраїнських землях (друга половина XIX - перша третина XX століття): *дис... канд. пед. наук*: 13.00.01. Тернопіль, 2012. 373 с.
12. Ястребова В. Діяльність громадських й культурно-освітніх товариств у південно-східній Україні. *Розвиток української та польської освіти і педагогічної думки (XIX-XX ст.): у 2 т. Т. 2* / за ред. Д.Герцюка і А.Гаратик. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С. 168-177.
13. Яцина О.Ф. Педагогічна й культурно-освітня діяльність товариства «Просвіта» на Закарпатті (1920-1939 рр.): *автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук*: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Івано-Франківськ, 2009. 20 с.

Інформаційні ресурси

1. «Для всіх, хто навчається». Велика бібліотека навчально-методичної літератури. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://metodportal.net>
2. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати). *Електронний ресурс*. Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua/portal>

3. Наукова періодика України (журнали та збірники наукових праць). *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc%5FGum/Vlush>

4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

5. ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА. *Електронний ресурс*. Режим доступу: <http://publ.lib.ru>

6. Контактна інформація

Кафедра	педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика, м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	д.пед.н., проф. Завгородня Тетяна Костянтинівна
Контактна інформація викладача	tetiana.zavgorodnia@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення 1 і Положення 2
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацювання додатковим тестуванням на сайті дистанційного навчання http://www.d-learn.pu.if.ua/ .
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	незараховуються
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	За роботу під час лекційних занять.
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи PROMETHEUS, ДНУ «УкрІНТЕІ», EDERA.

Викладач: д.пед.н., проф. Завгородня Т.К.